

2022-10-21

Finansdepartementet
Skatte- och tullavdelningen
Enheten för inkomstskatt och sociala avgifter
Att: Niklas Lindeberg

Remiss: En tillfällig skatt på extraordinära vinster för vissa företag under 2023. Dnr: Fi2022/02733

Drivkraft Sverige har fått rubricerade remiss för synpunkter och lämnar följande remissvar.

Drivkraft Sverige är branschorganisationen för bränsle- och drivmedelsbranschen. Våra medlemsföretag erbjuder hållbar mobilitet och ser till att det finns drivmedel för hållbara resor och transporter hela landet. Drivkraft Sverige står bakom de svenska klimatmålen och målet att Sverige ska bli klimatneutralt senast 2045.

Sammanfattning

Drivkraft Sverige har förståelse för de extraordinära åtgärder EU som union samt de enskilda medlemsländerna behöver vidta för att hantera energisituationen i Europa och följderna av den ryska invasionen av Ukraina. Förslaget till denna förordning utarbetades i all hast och antogs endast 14 dagar efter att det presenterades. Förslaget underbyggs inte av argumentation eller fakta vad gäller de centrala måtten för övertaxering (20 procent respektive referensperioden) eller nivån på skattesatsen (33 procent).

Drivkraft Sverige uppfattar denna remiss som att Sverige nyttjar möjligheten att införa ett nationellt system med motsvarande innehåll som EU förordningen.

Drivkraft Sverige ser flera problematiska aspekter i förslaget till lagtext samt i den EU förordning på vilken lagtexten utgår ifrån.

Det är bekymmersamt att förslaget riktas mot enskilda sektorer. Drivkraft Sverige anser att förslaget inte är tillräckligt underbyggt, behöver förtydligas på flera punkter samt saknar en bredare och djupare konsekvensanalys.

- Branschen är mitt uppe i en omfattande omställning från fossilt till förnybart. Omställningen är mycket kapitalintensiv och kräver stora investeringar i miljardklassen. Drivkraft Sverige menar att avgifter i de nivåer som föreslås skulle kunna ha mycket negativ effekt på omställningen och innebära att finansiering av vissa för klimatet avgörande projekt kan försenas eller inte bli av på grund av bristande finansiering.
- Drivkraft Sverige anser att det är principiellt fel att beskatta det förnybara. Detta kan inte motiveras av syftet med den tillfälliga extraordinära skatten.

- Förslaget riskerar att förhindra angelägna investeringar i inhemsk hållbar biodrivmedelsproduktion och andra klimatinvesteringar. Branschens klimatomställning är oerhört kapitalintensiv och kräver tillgång till ett starkt kassaflöde samt eget och externt kapital. Alla delarna riskerar att utmanas med införandet av den tillfälliga skatten på extraordinära vinster.
- Referensperioden tar inte hänsyn till branschens särskilda förutsättningar samt till mer extrema händelser som kan ha ägt rum längre tillbaka i tiden. Under 2020 hade branschen ett mycket besvärligt år med sjunkande volymer pga Covid-19 pandemin. Drivkraft Sverige anser därför att man skall utöka jämförelseåren med fler år för att utjämna särskilda år med underhållstopp och tekniska problem. Drivkraft Sverige föreslår därför att jämförelsetalet skall räknas för åren 2016-2021.
- Drivkraft Sverige tillstyrker att denna tillfälliga skatt skall vara på minimiskattenivån 33% och att det tydligt framgår att det är en tillfällig skatt som endast gäller 2023.
- Drivkraft Sverige anser att intäkter från produktion av hållbara förnybara biodrivmedel skall undantas från denna extra beskattning. Detsamma gäller beskattningsbara vinster från verksamheter som ligger utanför de i lagen uppräknade områden. Därför behöver lagtexten (§§6 och 7) för beräkning av de beskattningsbara vinster som omfattas av denna beskattning möjliggöra uppdelning av det som omfattas eller inte omfattas av lagen.
- Drivkraft Sverige anser att beräkningen av uttrycket ”nettoomsättning” behöver förtydligas.
- Drivkraft Sverige ställer sig frågande till varför ett företags omsättning som är hänförlig till export, och därmed inte har någon koppling till svenska hushåll eller företag, ska inkluderas i den beräkningsmodell som tagits fram för beräkning av företags övervinster.
- Drivkraft Sverige anser att ett nettoresultat inte direkt kan översättas till att motsvarande summa finns tillfälligt i form av likvida medel. Om ett företag i berörda sektorer nyligen initierat stora investeringar som löper över flera år, så har likviditeten utgjort grunden för ett sådant beslut. Förslaget om tillfällig skatt på extraordinära vinster skulle därmed kunna resultera i en såväl en ansträngd likviditet som en ren likviditetsbrist.
- I PM:et anges att denna extraskatt skall användas till att stötta hushåll och företag medan det i förordningen omfattar även investeringar i produktion av förnybar energi. Drivkraft Sverige anser att det är otydligt i PM:et och anser att den gröna omställningen av energisystemet tydligt måste adresseras vare sig det gäller att ”hjälpa till i nöd” eller den fortsatta investeringsresan mot mer förnybar energi.

- Drivkraft Sverige konstaterar att det saknas en gedigen konsekvensbeskrivning som utförligare beskriver konsekvenser för aktuell sektor ur geografiska-, klimat-, bransch- och företagspecifika effekter av förslaget.
- Drivkraft Sverige menar att hela sektorns omställning bygger på att det finns tillgång till externt kapital – kapital som kan bli än mer utmanande att ta del av när regelverken plötsligt och oväntat ändras. Denna politiska risk måste Sverige och EU-kommissionen ta hänsyn till.
- Drivkraft Sverige anser att det måste vara möjligt för företag som genomför en omställning att i stället för en avgift öronmärka motsvarande summor för hållbara investeringar (i linje med exempelvis EU Taxonomy eller tredjepartsverifieringar).
- Drivkraft Sverige anser att förslaget inte förtydligar på ett tillfredsställande sätt att skatteintäkter primärt bör användas för att stödja den förnybara omställningen och skapa ett större energioberoende gentemot Ryssland.
- Drivkraft Sverige anser att betalningen av den tillfälliga extraordinära skatten bör sammanfalla med betalning av slutlig skatt för beskattningsåret 2023, dvs 12 mars 2025.
- Drivkraft Sverige anser att det behövs förtydliganden i §§9,12 och 13 och utvecklar frågan närmare i remissvaret.

Synpunkter

Nationellt system

Drivkraft Sverige konstaterar att förslaget är ett nationellt system och ansluter så långt som möjligt till EU förordningen 2022/1854 och befintlig nationell lagstiftning. Det ger också Sverige vissa tolkningsmöjligheter av utformningen av systemet

Undantag för produktion av hållbara förnybara biodrivmedel och lagervinster

Det anges mycket tydligt i §4 i Förslag till lag om tillfällig skatt på extraordinära vinster för vissa företag under 2023, vilken verksamhet som omfattas av kravet på solidaritetsbidrag:

4 § Med verksamhet inom sektorn för fossila bränslen avses näringsverksamhet där minst 75 procent av nettoomsättningen kommer från ett eller flera av följande verksamhetsområden:

- utvinning av råpetroleum, naturgas eller kol,
- petroleumraffinering,
- tillverkning av stenkolsprodukter.

Svenska raffinaderier producerar idag också hållbara förnybara biodrivmedel i anläggningar som huvudsakligen omfattar petroleumraffinering. Det är också mycket tydligt i förordningen att den gäller enbart fossila produkter.

Drivkraft Sverige anser därför att eventuella vinster som uppstår från produktion av förnybara drivmedel skall vara undantagna från denna tillfälliga beskattning. Det

innebär då också att referensen i lagtexten till inkomstskattelagen om hur man beräknar den beskattningsbara inkomsten måste korrigeras för att särskilja inkomster från fossilt och förnybara beskattningsbara inkomster.

Beroende på hur de berörda företagens konstruktion ser ut kan det behövs förtydliganden om hur man räknar fram beskattningsunderlaget då det tydligt framgår av §4 att denna extra skatt endast omfattar sektorn petroleumraffinering och fossila bränslen, vilket är den för Drivkraft Sveriges medlemmar relevanta sektorn. Det måste därför tydligt framgå i beräkning av beskattningsunderlaget vad som ingår respektive vad som måste undantas för beräkning av denna tillfälliga skatt på extraordinära vinster. Exempel på verksamheter som inte omfattas av den tillfälliga extraordinära skatten är drivmedelsbolagens stationsverksamhet, dvs allt utanför petroleumraffinering.

Drivkraft Sverige anser också att beskattningsunderlaget skall begränsas till operationella vinster och undanta eventuella lagervinster från denna extra beskattning.

Vilka omfattas?

I PM framgår följande ”Förslaget omfattar företag vars nettoomsättning under beskattningsåret 2023 till minst 75 procent är hänförlig till verksamhet inom sektorn för fossila bränslen.”

Förslaget nämner dock ingenting om till vilket lands nettoomsättning ska vara hänförlig till.

Drivkraft Sverige undrar också hur ”nettoomsättningen” skall beräknas. Är det nettoomsättningen exklusive skatter som avses? Drivkraft Sverige anser att uttrycket nettoomsättning behöver förtydligas.

Vidare, i förslaget till Rådets förordning framgår att ”Medlemsstaterna kommer att kunna använda intäkterna från solidaritetsbidraget för att ge stöd till hushåll och företag och för att mildra effekterna av de höga energipriserna.”

Drivkraft Sverige ställer sig frågande till varför ett företags omsättning som är hänförlig till export, och därmed inte har någon koppling till svenska hushåll eller företag, ska inkluderas i den beräkningsmodell som tagits fram för beräkning av företags övervinster.

Med anledning av ovan anser Drivkraft Sverige att det bör inkluderas ett stycke under punkten 4.4 (Beskattningsunderlag) i förslaget som ger företag rätt till en pro rata-fördelning som möjliggöra rätten att dela upp omsättning hänförlig till Sverige/EU och till omsättning som är hänförlig till export.

Jämförelsetalet

I förordningen anges att jämförelsetalet skall baseras på beskattningsbara vinster under åren 2018 till 2021.

Drivkraft Sverige anser att det är problematiskt att jämförelseperioden inte exkluderar år 2020 som globalt sett var ett extremt verksamhetsår för hela raffinaderisektorn, och samhället i stort. År 2020 samt 2021 var båda exceptionella år med Covid-19-pandemin och råolja-kris med drastiskt minskad efterfrågan på drivmedel till följd vilket fick stora påverkansfaktorer. Bilden av övervinster blir helt annorlunda om man i stället för den föreslagna perioden ser till vinsten för exempelvis under perioden 2016-2021.

Som förslaget till jämförelsetalet är formulerat finns ingen möjlighet till justering för särskilda händelser. Det kan till exempel handla om ett lagstiftat stopp för underhåll på ett raffinaderi eller en extraordinär händelse som en brand. Med den föreslagna referensperioden på endast fyra år får dylika händelser stort genomslag på genomsnittlig vinst. Eftersom många företag i dessa sektorer under senaste åren berörts av olika händelser kan lagstiftningen även ur detta perspektiv ses som delvis retroaktiv. Drivkraft Sverige anser därför att man skall utöka jämförelseåren med fler år för att utjämna särskilda år med underhållstopp och eventuella tekniska problem. Drivkraft Sverige föreslår därför att jämförelsetalet skall räknas för åren 2016-2021.

Likviditet

Ett nettoresultat kan inte direkt översättas till att motsvarande summa finns tillfälligt i form av likvida medel. Om ett företag i berörda sektorer nyligen initierat stora investeringar som löper över flera år, så har likviditeten utgjort grunden för ett sådant beslut. Förslaget om tillfällig skatt på extraordinära vinster skulle därmed kunna resultera i en såväl en ansträngd likviditet som en ren likviditetsbrist.

Vad skall den tillfälliga skatten på extraordinära vinster stötta?

I PM:et anges att denna extraskatt skall användas till att stötta hushåll och företag medan det i förordningen omfattar även investeringar i produktion av förnybar energi. Drivkraft Sverige anser att det är otydligt i PM:et och anser att den gröna omställningen av energisystemet tydligt måste adresseras vare sig det gäller att ”hjälpa till i nöd” eller den fortsatta investeringsresan mot mer förnybar energi.

Konsekvensbeskrivning

Drivkraft Sverige konstaterar att det saknas en gedigen konsekvensbeskrivning som utförligare beskriver konsekvenser för aktuell sektor ur geografiska-, klimat-, bransch- och företagsspecifika effekter av förslaget.

De mer långsiktiga effekterna av förslaget kräver en mer gedigen konsekvensanalys. Drivkraft Sverige noterar att förslaget inte bedöms ha några effekter på varken hushåll, enskilda, sysselsättning eller miljö. Drivkraft Sverige kan dock konstatera att branschen är kapitalintensiv med stora förestående investeringar som ofta löper över flera år. Det kan även ske flera olika investeringar parallellt. Med en plötslig, om än tillfällig, extraskatt kan det komma att uppstå ett behov av ytterligare finansiering som då behöver lösas antingen genom externa finansiärer eller genom högre kostnader mot kund.

Förslaget riskerar att förhindra klimatinvesteringar av flera skäl. Några exempel på detta listas nedan. Drivkraft Sverige vill även upprepa att promemorian saknar en gedigen konsekvensanalys ur miljöhänseende. Drivkraft Sverige instämmer inte i det konstaterande som görs att förslaget inte riskerar att ha någon effekt på miljön.

- Branschen är mitt uppe i en omfattande omställning från fossilt till förnybart. Omställningen är mycket kapitalintensiv och kräver stora investeringar i miljardklassen. Avgifter i de nivåer som föreslås skulle ha mycket negativ effekt på omställningen och innebära att finansiering av vissa för klimatet avgörande projekt kan försenas eller inte bli av på grund av bristande finansiering.
- Hela sektorns omställning bygger på att det finns tillgång till externt kapital – kapital som kan bli än mer utmanande att ta del av när regelverken plötsligt och

oväntat ändras. Denna politiska risk måste Sverige och EU-kommissionen ta hänsyn till.

- Det måste vara möjligt för företag som genomför en omställning att i stället för en avgift örönmärka motsvarande summor för hållbara investeringar (i linje med exempelvis EU Taxonomy eller tredjepartsverifieringar).
- Förslaget förtydligar inte på ett tillfredsställande sätt att skatteintäkter primärt bör användas för att stödja den förnybara omställningen och skapa ett större energiberoende gentemot Ryssland.
- Drivkraft Sverige anser att det är principiellt fel att beskatta det förnybara. Detta kan inte motiveras av syftet med den tillfälliga extraordinära skatten.

Andra förtydliganden som krävs

§12

I §12 sista stycket framgår att Skatteverket ska skicka underrättelse om beslut senast den 15:e i månaden efter beskattningsårets utgång, dvs 15 januari 2024. Drivkraft Sverige anser att det är oklart vad denna underrättelse omfattar. Är det om företaget omfattas av skattskyldigheten för denna extraskatt eller inte? I beslutets skall också Skatteverket meddela vilket jämförelsetal som företaget skall användas sig av. Eftersom jämförelsetalet är en historisk siffra, i förslaget 2108-2021, kan det ju redan nu räknas fram.

Den 15 januari 2024 är inte 2023 års resultat fastställt ännu och om det är då Skatteverket skall räkna fram om företaget omfattas eller inte saknas kvalitetssäkrat underlag för en sådan beräkning.

Drivkraft Sverige anser att det måste bli tydligare vad som avses eftersom bolag har fram till halvårsskiftet (2024) på sig att lämna in deklARATIONEN som avser beskattningsår 2023. Drivkraft Sverige undrar då om det här beslutet syftar till att bolag tidigt skall få beslutet för att kunna inkludera solidaritetsbidragsberäkningen i sitt arbete kring inkomstdeklarationen under våren 2024.

§9

Är det korrekt uppfattat att Skatteverket före de kan fatta beslutet, måste inhämta de uppgifter som framgår av 9§? Om svaret är ja på denna fråga, borde det innebära att Skatteverket kommer att begära in uppgifter från bolagen redan under 2023.

Drivkraft Sverige anser att företagen redan före 2023 års utgång måste veta huruvida man omfattas av denna extraskatt eller inte? En generell tanke här är att om man som bolag stänger årsbokslutet före den 15 januari, så kommer man inte att nödvändigtvis veta om den tillfälliga skatten kommer att uppstå eller inte då alla skattemässiga justeringar i deklARATIONEN görs efter att böckerna är stängda.

§13

13§: Drivkraft Sverige utgår från att den tillfälliga skattens inbetalning i sin helhet kommer att sammanfalla med den övriga slutliga skatten och därmed framgå på slutskattebesked som normalt rapporteras från Skatteverket i november/december året efter. Dvs för beskattningsår 2023 så kommer slutskattebeskedet i november/december 2024 och det är 90 dagar efter det som betalning senast ska ske. Preliminärskatten är en uppskattning av den skatt som ska betalas under kommande år. Enligt Skatteverket bör bolag lämna en ny preliminär inkomstdeklARATION om man

tror att den slutliga skatten kommer att bli högre än den preliminära. Om skillnaden mellan den preliminära och den slutliga skatten är betydande måste man lämna en ny preliminär inkomstdeklaration. Med betydande skillnad menas en skillnad mellan den preliminära och den slutliga skatten på cirka 30 procent.

Drivkraft Sverige undrar då om utgångspunkten att denna tillfälliga skatt bör täckas av bolagets preliminära inkomstskatt för 2023 (betalas månadsvis), hur ska ett bolag hantera det om det inte vet om det är skattskyldig eller inte?

Drivkraft Sverige anser att det är mer rimligt att betalningen av den tillfälliga extraordinära skatten sammanfaller med betalning av slutlig skatt för beskattningsåret 2023, dvs 12 mars 2025.

Ebba Tamm
Produkt- & Miljöexpert